

Förslag till nya stadgar

Förslag till nya stadgar

Gällande från den 1 januari 2015

Förslag till nya stadgar

Förklaringar i grå rutor.

Innehållsförteckning

§ 1	Namn och säte.....	5
§ 2	Förbundets ändamål.....	5
§ 3	Medlemmarna	6
§ 4	Överflyttning mellan avdelningar och förbund.....	7
§ 5	Medlemsavgifter	7
§ 6	Pensionärsmedlemskap.....	9
§ 7	Utträde	9
§ 8	Medlems rättigheter.....	10
§ 9	Medlems skyldigheter	10
§ 10	Uteslutning	10
§ 11	Ersättning vid konflikt.....	12
§ 12	Ersättning vid trakassering	13
§ 13	Rättshjälp.....	13
§ 14	Kongressen	13
§ 15	Förbundsmötet	16
§ 16	Förbundsstyrelsen.....	17
§ 17	Den ekonomiska förvaltningen och räkenskaperna	19
§ 18	Revision.....	20
§ 19	Förbundskontoret.....	21
§ 20	Avdelningarna	22
§ 21	Koncernfrågor	30
§ 22	Distrikten	30
§ 23	Avtalsrörelse och förhandlingar	31
§ 24	Hederstecken	32
§ 25	Överklagande och skiljeförfarande	32
§ 26	Bildande av ny avdelning.....	33
§ 27	Beslut om förbundets upplösning.....	33
§ 28	Ändring av stadgarna	34
	Beslutsorganisation	35
	Pappers gränsöverskridande arbete	36
	Möteteknisk ordlista.....	37

Gällande från 1 januari 2015

Förslag till ny skrivning (*kursivt*)

§ 1 Namn och säte

Förbundets namn är Svenska Pappersindustriarbetareförbundet – förkortat PAPPERS. Styrelsen har sitt säte i Stockholm, där också förbundskontoret är placerat.

§ 2 Förbundets ändamål

Förbundet är en sammanslutning av alla arbetare inom pappers- och massaindustrin i Sverige, som enligt LO:s organisationsplan ska tillhöra förbundets verksamhetsområde.

Förbundet ska verka för en samhällsförändring på demokratisk socialistisk grundval. Samhällsförändringen innebär alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, social rättvisa, generell välfärdspolitik och full sysselsättning. Förbundet samarbetar med och är solidariskt med arbetarna i andra länder.

Förbundets uppgift är

- att* tillvarata medlemmarnas intressen på arbetsplatsen och den övriga arbetsmarknaden,
- att* arbeta för en demokratisk och socialistisk samhällsutveckling grundad på politisk, social, kulturell och ekonomisk demokrati,
- att* upprätta kollektivavtal som reglerar löne- och anställningsvillkor och andra överenskommelser, samt lämna ekonomiskt stöd vid sanktionerade konflikter och vid trakasserier,
- att* arbeta för säkra och goda arbetsförhållanden, jämlikhet, jämställdhet och en rättvis fördelningspolitik,
- att* arbeta för medlemmarnas fackliga, politiska och kulturella bildningssträvanden,
- att* genom anslutning till Landsorganisationen samarbeta med övriga till LOanslutna förbund samt upprätthålla kontakter med andra fackliga och ideella organisationer,
- att* genom medlemskap samarbeta i internationella yrkesgemenskaper samt upprätthålla förbindelser med arbetare och deras fackliga organisationer i andra länder,
- att* verka för allas rätt till arbete,
- att* varje enskild medlem som får sina rättigheter åsidosatta på arbetsplatsen och den övriga arbetsmarknaden kan påräkna förbundets aktiva stöd,
- att* motverka diskriminering på grund av till exempel kön, etnicitet, sexuell läggning.

§ 3 Medlemmarna

Mom 1.	Medlemmens ansvar
Mom 2.	Uppgiftsskyldighet
Mom 3.	Rätt till inträde
Mom 4.	Ansökan om inträde
Mom 5.	Prövning av inträdesansökan
Mom 6.	Överklagande

Mom 1. Medlemmens ansvar

Varje medlem ska verka för förbundets sammanhållning och utveckling samt följa stadgarna och de beslut som fattas med stöd av dessa.

Mom 2. Uppgiftsskyldighet

Medlem ska på anmodan lämna uppgifter om arbetsvillkor och anställningsförhållanden.

Mom 3. Rätt till inträde

Rätt att söka inträde i förbundet har varje arbetare, anställd eller med anställningsliknande förhållanden inom förbundets verksamhetsområde.

Anställningsliknande förhållanden är praktik, arbetsmarknadsåtgärder, etc.

Mom 4. Ansökan om inträde

Skriftlig ansökan om inträde ska göras till berörd avdelningsstyrelse.

Mom 5. Prövning av inträdesansökan

Avdelningsstyrelsen ska omgående till förbundsstyrelsen översända inträdesansökan med till- eller avstyrkande. Förbundsstyrelsen kan pröva återinträde särskilt. Om avdelningsstyrelsen avstyrker medlemskap ska skälen till detta anges skriftligt och omedelbart delges den inträdessökande.

Inträde kan vägras eller särskilda inträdsvillkor krävas av den, som uppträtt som strejk- eller blockadbrytare, uteslutits, eller på annat sätt uppträtt illojalt mot organisationen Anställningsliknande förhållanden är praktik, arbetsmarknadsåtgärder, etc.

Mom 6. Överklagande

Om förbundsstyrelsen avslår en inträdesansökan ska den inträdessökande delges detta och informeras om sin rätt att överklaga beslutet till förbundsmötet. Överklagandet ska vara förbundsstyrelsen tillhanda senast 30 dagar efter det medlemmen delgivits avslaget. Överklagandet ska behandlas vid nästkommande förbundsmöte.

Om förbundsmötet inte finner skäl till ändring av förbundsstyrelsens beslut i ärendet kan den av

Mom 4. Ansökan om inträde

Skriftlig ansökan om inträde ska göras till berörd *avdelning*.

Mom 5. Prövning av inträdesansökan

Avdelningen ska omgående till *förbundet* översända inträdesansökan med till- eller avstyrkande.

Om *avdelningen* avstyrker medlemskap ska skälen till detta anges skriftligt och omedelbart delges den inträdessökande.

Inträde kan vägras eller särskilda inträdsvillkor krävas av den som uppträtt som strejk- eller blockadbrytare, uteslutits, eller på annat sätt uppträtt illojalt mot organisationen.

Förbundsstyrelsen kan pröva inträde särskilt.

Mom 6. Överklagande

Om förbundsstyrelsen avslår en inträdesansökan ska den inträdessökande delges detta och informeras om sin rätt att överklaga beslutet till förbundsmötet. Överklagandet ska vara förbundsstyrelsen tillhanda senast 30 dagar efter det *att* medlemmen delgivits avslaget. Överklagandet ska behandlas vid nästkommande förbundsmöte.

~~Om förbundsmötet inte finner skäl till ändring av förbundsstyrelsens beslut i ärendet kan den av~~

beslutet berörde hänskjuta tvisten till skiljemän enligt bestämmelserna i § 25. Innan förbundsmötet fattat beslut har den klagande inte rätt att hänskjuta tvisten till skiljemän. Begäran om sådan hänskjutning ska ske inom 30 dagar från den dag då medlemmen fick del av förbundsmötets beslut.

§ 4 Överflyttning mellan avdelningar och förbund

Mom 1. Flyttning mellan avdelningar

Mom 2. Överflyttning från annat förbund

Mom 3. Överflyttningsskyldighet till annat LO-förbund

Mom 1. Flyttning mellan avdelningar

Medlem, som fått anställning inom annan avdelnings verksamhetsområde, ska överflytta sitt medlemskap till denna avdelning. Avflyttningen ska anmälas till den avdelning från vilken avflyttning sker. Medlemmen ska ha uppfyllt alla stadgeenliga skyldigheter.

Mom 2. Överflyttning från annat förbund

Medlem i annat LO-förbund, som övergått till förbundets verksamhetsområde, har rätt att flytta sitt medlemskap till förbundet, om stadgeenliga skyldigheter fullgjorts.

Detsamma gäller medlem i utländskt förbund, i enlighet med av förbundsstyrelsen godkända yrkesverksamma internationaler.

Mom 3. Överflyttningsskyldighet till annat LO-förbund

Medlem som byter anställning till annat LO-förbunds verksamhetsområde ska överflytta sitt medlemskap till detta förbund. Om LOs styrelse ändrar en arbetsplats organisationstillhörighet gäller samma förhållande.

§ 5 Medlemsavgifter

Mom 1. Medlemsavgift

Mom 2. Avgifter för yrkesverksamma medlemmar

Mom 3. Avgift för övriga medlemmar

Mom 4. Avgiftsbefrielse

Mom 5. Förhöjda avgifter

Mom 1. Medlemsavgift

Medlem i förbundet ska betala avgift genom löneavdrag eller egen inbetalning.

Mom 2. Avgifter för yrkesverksamma medlemmar

Fr.o.m. den månad yrkesverksam medlem inträder i förbundet ska medlemsavgift betalas. Underlaget för avgiften utgörs av bruttosumman på alla med anställningen förenade inkomster och ersättningar av lönekaraktär som erhålls av arbetsgivare, förbundet eller avdelning.

beslutet berörde hänskjuta tvisten till skiljemän enligt bestämmelserna i § 25. Innan förbundsmötet fattat beslut har den klagande inte rätt att hänskjuta tvisten till skiljemän. Begäran om sådan hänskjutning ska ske inom 30 dagar från den dag då medlemmen fick del av förbundsmötets beslut.

Mom 2. Avgifter för yrkesverksamma medlemmar

Fr.o.m. den månad yrkesverksam medlem inträder i förbundet ska medlemsavgift betalas. Underlaget för avgiften utgörs av bruttosumman på alla med anställningen förenade inkomster och ersättningar av lönekaraktär som erhålls av arbetsgivare, förbundet eller avdelning.

Medlemsavgiften består av en förbundsavgift och en avdelningsavgift. Förbundsavgiften uttrycks i procent och fastställs av förbundsmötet. Avdelningsavgiftens storlek uttrycks i procent och fastställs av avdelningsmötet.

Avdelningen kan därutöver besluta om lokala avgifter för särskilda ändamål.

Yrkesverksam medlem inom förbundets verksamhetsområde betalar medlemsavgiften på sätt som förbundsstyrelsen beslutar.

Yrkesverksam medlem utanför förbundets verksamhetsområde betalar själv medlemsavgift. Avdelning kan för viss grupp besluta om annan avdelningsavgift.

Mom. 2, Avgifter för medlemmar

Med bruttosumma avses samtliga inkomster av lönekaraktär med följande undantag:

- ersättningar som inte är utbytbara mot lön, exempelvis måltidsersättningar, förslagsersättningar och bilförmåner
- kostnadsersättningar såsom traktamenten eller reseersättningar, även om dessa helt eller delvis skulle vara skattepliktiga.
- Medlem som är hel eller deltidsanställd politiker eller innehar liknande befattningar betalar avgift som är baserad på såväl lönen som på de arvoden som är kopplat till uppdraget.

Mom 3. Avgift för övriga medlemmar

Medlem som under hel kalendermånad inte betalat avgift enligt reglerna i mom 2 ska betala grundavgift. Grundavgiften till förbundet fastställs årligen av förbundsmötet.

Avdelningens grundavgift fastställs av avdelningsmötet.

Mom. 4. Avgiftsbefrielse

Avgiftsbefrielse gäller för medlem som studerar och saknar skattepliktig ersättning eller inkomst.

Vid deltagande i av förbundsstyrelsen sanktionerad konflikt under den tid konfliktersättning utges och medlem inte erhåller lön från arbetsgivaren.

Andra medlemmar kan avgiftsbefrias genom särskilt beslut av förbundsstyrelsen.

Ansökan om avgiftsbefrielse görs till avdelningsstyrelsen.

Detta gäller även medlem som är hel- eller deltidsanställd politiker och som uppbär lön för detta.

Medlemsavgiften består av en förbundsavgift och en avdelningsavgift. Förbundsavgiften uttrycks i procent och fastställs av förbundsmötet. Avdelningsavgiftens storlek uttrycks i procent och fastställs av avdelningsmötet.

Avdelningen kan därutöver besluta om lokala avgifter för särskilda ändamål.

Yrkesverksam medlem inom förbundets verksamhetsområde betalar medlemsavgiften på sätt som förbundsstyrelsen beslutar.

Yrkesverksam medlem utanför förbundets verksamhetsområde betalar själv *sin* medlemsavgift.

Avgiften fastställs av förbundsmötet och kan uttryckas i såväl kronor som procent. Avdelning kan för viss grupp besluta om annan avdelningsavgift.

Mom. 2, Avgifter för medlemmar

Med bruttosumma avses samtliga inkomster av lönekaraktär med följande undantag:

- ersättningar som inte är utbytbara mot lön, exempelvis måltidsersättningar, förslagsersättningar och bilförmåner
- kostnadsersättningar såsom traktamenten eller reseersättningar, även om dessa helt eller delvis skulle vara skattepliktiga.
- ~~Medlem som är hel eller deltidsanställd politiker eller innehar liknande befattningar betalar avgift som är baserad på såväl lönen som på de arvoden som är kopplat till uppdraget.~~

Mom. 4. Avgiftsbefrielse

Avgiftsbefrielse gäller för medlem som studerar och saknar skattepliktig ersättning eller inkomst.

Avgiftsbefrielse gäller även vid deltagande i av förbundsstyrelsen sanktionerad konflikt, under den tid konfliktersättning utges och medlem inte erhåller lön från arbetsgivaren.

Ansökan om avgiftsbefrielse görs till berörd avdelning.

Andra medlemmar kan avgiftsbefrias genom särskilt beslut av förbundsstyrelsen.

Med avgift för särskilda ändamål avses exempelvis tandvårdskassor och liknande.

Mom 5. Förhöjda avgifter

Förbundsstyrelsen kan besluta om extra medlemsavgift vid befarad eller pågående konflikt inom eller utom landet, vilken förbundet på grund av utfästelser eller överenskommelser har skyldighet att stödja.

Om förbundets kapitalbehållning understiger ett belopp motsvarande minst fyra veckors konfliktersättning till förbundets hela medlemsantal, kan förbundsstyrelsen besluta om samma åtgärd.

§ 6 Pensionärsmedlemskap

Pensionerad medlem som fyllt 65 år och inte längre utför avlönat arbete kan på egen begäran behålla ett begränsat medlemskap som pensionärsmedlem. Pensionärsmedlem har förslags- och yttranderätt vid avdelningens möten.

Förbundsmötet beslutar om medlemsavgiftens storlek.

Förbundsstyrelsen beslutar om hur och med vilken periodicitet avgiften ska betalas.

§ 7 Utträde

Mom 1. Rätt till utträde

Mom 2. Beslut om utträde

Mom 3. Särskilda skäl för fortsatt medlemskap

Mom 4. Anmälningsskyldighet

Mom 5. Rätt till tillgångar

Mom 1. Rätt till utträde

Medlem, som övergått till verksamhet, som ligger utanför förbundets eller annat till Landsorganisationen anslutet förbunds verksamhetsområde, har rätt till utträde ur förbundet efter uppsägning och sedan förfallna avgifter betalats. I annat fall gäller en uppsägningstid av två hela kalendermånader.

Vid överflyttning gäller vad som sägs i § 4.

Mom 2. Beslut om utträde

Skriftlig utträdesansökan ska lämnas till avdelningens styrelse som överlämnar den till förbundsstyrelsen, tillsammans med avdelningsstyrelsens yttrande, för avgörande.

Avslagsbeslut får överklagas i den ordning som gäller vid utslutning (se § 10, mom 5).

Medlem, som under de senaste sex månaderna arbetat inom annat verksamhetsområde, anses ha utträtt ur förbundet.

Mom 5. Extra avgifter

§ 7 Utträde

Mom 1. Rätt till utträde

Mom 2. Beslut om utträde

Borttaget moment, se nedan

Mom 3. Anmälningsskyldighet

Mom 4. Rätt till tillgångar

Mom 1. Rätt till utträde

Medlem, som övergått till verksamhet, som ligger utanför LO förbundens verksamhetsområde, har rätt till utträde ur förbundet efter uppsägning och sedan förfallna avgifter betalats. ~~I annat fall gäller en uppsägningstid av två hela kalendermånader.~~

Vid överflyttning gäller vad som sägs i § 4.

Mom 2. Beslut om utträde

Skriftlig utträdesansökan ska lämnas till avdelningen eller förbundet för handläggning.

~~Avslagsbeslut får överklagas i den ordning som gäller vid utslutning (se § 10, mom 5).~~

Medlem, som under de senaste sex månaderna arbetat inom annat verksamhetsområde, anses ha utträtt ur förbundet.

Om särskilda skäl föreligger kan förbundsstyrelsen medge fortsatt medlemskap.

Mom 3. Särskilda skäl för fortsatt medlemskap

Om särskilda skäl föreligger kan förbundsstyrelsen medge fortsatt medlemskap.

Mom 4. Anmälningsskyldighet

Medlem är skyldig att anmäla när förhållandena förändras. Anmälan ska ske på sätt som överenskomms med avdelningsstyrelsen.

Medlem som försummat sin anmälningsskyldighet under mer än två månader i följd anses ha utträtt ur förbundet.

Mom 5. Rätt till tillgångar

Den som utträder ur förbundet har inte rätt till någon del av förbundets tillgångar.

§ 8 Medlems rättigheter

Medlem har enligt dessa stadgar rätt att utöva sitt demokratiska inflytande.

Enskild medlems, eller grupp av medlemmars rättigheter finns beskrivna i dessa stadgars §§ 11, 12 och 13.

§ 9 Medlems skyldigheter

Mom 1. Sammanhållning och utveckling

Mom 2. Uppgiftsskyldighet

Mom 1. Sammanhållning och utveckling

Medlem skall verka för förbundets sammanhållning och utveckling, rätta sig efter stadgar och stadgeenligt fattade beslut samt att iakttaga lojalitet mot förbundet och dess underorganisationer.

Mom 2. Uppgiftsskyldighet

Medlem ska på anmodan lämna uppgifter om arbetsvillkor och anställningsförhållanden.

§ 10 Uteslutning

Mom 1. Uteslutning på grund av utebliven avgifts betalning

Mom 2. Uteslutning av disciplinära skäl

Mom 3. Annan disciplinär åtgärd

Mom 4. Hantering vid disciplinära åtgärder

Mom 5. Överklagande

Mom 6. Rätt till tillgångar

Borttaget moment, förs till moment 2.

Mom 3. Anmälningsskyldighet

Medlem är skyldig att anmäla när förhållandena förändras. *Anmälan ska ske till berörd avdelning eller förbundet.*

Medlem som försummat sin anmälningsskyldighet under mer än två månader i följd anses ha utträtt ur förbundet.

Mom 4. Rätt till tillgångar

Den som utträder ur förbundet har inte rätt till någon del av förbundets *eller avdelningens tillgångar.*

Mom 1. Uteslutning på grund av utebliven avgiftsbetalning

Medlem, som för viss månad inte inom två månader därefter betalat stadgeenliga medlemsavgifter utesluts ur förbundet.

Tandvårdskassa, försäkringsavgift etc. är inte att anse som medlemsavgift vilket innebär att den som inte betalar sådan avgift bara kan uteslutas från den förmån som avses i aktuell kassa.

Mom 2. Uteslutning av disciplinära skäl

Uteslutning kan ske då medlem genom medvetet

- oriktiga uppgifter erhållit medlemskap,
- tillgripit eller förskingrat avdelnings- eller förbundsmedel,
- genom oärligt förfarande tillägnat sig ekonomisk ersättning av avdelningen eller förbundet,
- brutit mot i stadgeenlig ordning beslutad strejk, blockad eller annan stridsåtgärd,
- i övrigt uppsåtligen brutit mot stadgarna eller på annat sätt uppträtt illojalt mot organisationen.

Mom 3. Annan disciplinär åtgärd

I stället för uteslutning kan medlem för viss tid fråntas rätten att ha förtroendeuppdrag inom förbundet.

Mom 4. Hantering vid disciplinära åtgärder

Anmälan med krav om disciplinär åtgärd kan göras av enskild medlem, avdelnings- eller förbundsstyrelse. Anmälan ska skriftligen lämnas till avdelningsstyrelsen, som med yttrande skickar anmälan till förbundsstyrelsen. Anmälan ska genom förbundsstyrelsens försorg delges berörd medlem. Denne har möjlighet att lämna in skriftligt yttrande som ska vara förbundsstyrelsen tillhanda inom tre veckor. Förbundsstyrelsen kan före ärendets avgörande hänskjuta frågan till avdelningsmöte, om medlemmens förklaring ger anledning till detta. Avdelningen ska då till- eller avstyrka uteslutning, eller annan disciplinär åtgärd.

Vad som sägs i första stycket behöver inte tillämpas, om medlem gjort sig skyldig till grov illojalitet mot organisationen.

Förbundsstyrelsens beslut ska med angivande av överklagningsmöjligheter delges medlemmen under senast kända adress.

Mom 1. Uteslutning på grund av utebliven avgiftsbetalning

Medlem, som för viss månad inte inom två månader därefter betalat stadgeenliga medlemsavgifter utesluts ur förbundet.

Medlem som återkallat sin fullmakt från arbetsgivaren utesluts per omgående.

– bedriver eller stödjer sådan verksamhet som är oförenlig med organisationens ändamål.

Med annan disciplinär åtgärd menas att medlem kan helt eller delvis avstängas från ett uppdrag men behålla andra uppdrag.

Mom 5. Överklagande

Den som anses ha utträtt eller uteslutits ur förbundet eller den som fråntagits rätten att inneha förtroendeuppdrag kan överklaga beslutet hos förbundsmötet om berörd person anser att beslutet inte skett i stadgeenlig ordning. Överklagan ska vara förbundsstyrelsen tillhanda senast 2 månader efter beslutets delgivning. Förbundsmötet beslutar i ärendet vid nästkommande sammanträde.

Om förbundsmötet inte finner skäl till ändring av förbundsstyrelsens beslut i ärendet kan den av beslutet berörde hänskjuta tvisten till skiljemän enligt bestämmelsen i § 25. Innan förbundsmötet fattat beslut har den klagande inte rätt att hänskjuta tvisten till skiljemän. Begäran om sådan hänskjutning ska ske inom 30 dagar från den dag då medlemmen fick del av förbundsmötets beslut.

Mom 6. Rätt till tillgångar

Den som uteslutits ur förbundet har inte rätt till någon del av förbundets tillgångar.

§ 11 Ersättning vid konflikt

Mom 1. Ersättningsberättigad konflikt

Mom 2. Ersättnings storlek

Mom 1. Ersättningsberättigad konflikt

Vid stridsåtgärd som beslutats av förbundsstyrelsen, vid lockout samt då medlemmar indragits i stridsåtgärder inom annat förbunds verksamhetsområde, utbetalar förbundet ersättning som utgår fr.o.m. den första förlorade arbetsdagen.

För att erhålla ersättning krävs dels förbundsstyrelsens beslut, dels tre månaders obrutet medlemskap. Förbundsstyrelsen kan medge dispens från det senare kravet. Begränsningen om tre månaders obrutet medlemskap gäller inte vid föreningsrättsstrider.

Mom 2. Ersättnings storlek

Konfliktersättning är avsedd att utgöra viss ekonomisk kompensation för de timmar/dagar medlem fått löneavdrag på grund av konflikt.

Konfliktersättningen per normalarbetsdag utgår från ett belopp motsvarande 1,1 procent av aktuellt inkomstbasbelopp.

Konfliktersättningen per timme/dag utgår från ovannämnda belopp och ska spegla kollektivavtalets avdragsregler.

Förbundsstyrelsen kan vid behov förändra kon-

~~Om förbundsmötet inte finner skäl till ändring av förbundsstyrelsens beslut i ärendet kan den av beslutet berörde hänskjuta tvisten till skiljemän enligt bestämmelsen i § 25. Innan förbundsmötet fattat beslut har den klagande inte rätt att hänskjuta tvisten till skiljemän. Begäran om sådan hänskjutning ska ske inom 30 dagar från den dag då medlemmen fick del av förbundsmötets beslut.~~

Mom 6. Rätt till tillgångar

Den som uteslutits ur förbundet har inte rätt till någon del av förbundets *eller avdelningens tillgångar*.

fliktersättningen.

Vid utbetalning av ersättning görs avdrag för eventuellt resterande medlemsavgifter.

§ 12 Ersättning vid trakassering

Mom 1. Ersättningsrätt

Mom 2. Ersättningsens storlek

Mom 1. Ersättningsrätt

Medlem, som på grund av sin fackliga verksamhet för förbundet avskedas, sägs upp, eller på grund av annan trakassering från arbetsgivarens sida tvingas säga upp sin anställning, kan efter beslut av förbundsstyrelsen få ersättning.

Mom 2. Ersättningsens storlek

Ersättning utgår med belopp och för tid som förbundsstyrelsen beslutar. Medlem som får ersättning ska snarast möjligt söka nytt arbete.

§ 13 Rättshjälp

Mom 1. Omfattning

Mom 2. Ansökan om rättshjälp

Mom 1. Omfattning

Rättshjälp kan av förbundsstyrelsen ges till medlem som på grund av sin anställning eller sitt medlemskap utsätts för händelse som medför en rättslig tvist. Rättshjälp kan även för samma ändamål ges till medlems rättsinnehavare, om medlemmen inte själv kan föra sin talan.

Detta gäller även dödsbo efter medlem.

Rättshjälp kan nekas för händelse som inträffat före medlemskapets början.

Mom 2. Ansökan om rättshjälp

Ansökan om rättshjälp inlämnas till avdelningsstyrelsen, som med eget yttrande och tillgängligt utredningsmaterial, utan dröjsmål översänder ärendet till förbundsstyrelsen.

Om medlem vill erhålla rättshjälp får denne inte påbörja den rättsliga processen innan förbundsstyrelsen meddelar sitt beslut.

§ 14 Kongressen

Mom 1. Ordinarie kongress

Mom 2. Extra kongress

Mom 3. Val av ombud

Mom 4. Motioner

Mom 5. Beslut på kongressen

Mom 1. Ordinarie kongress

Kongressen är förbundets högsta beslutande organ och sammanträder vart fjärde år i anslutning till förbundsårsmötet samt beslutar i följande frågor

- Val av förbundsstyrelse, revisorer, lönenämnd och valberedning
- Stadgefrågor
- Behandling av rapporter/utredningar angående övergripande strategiska frågor
- Behandling av motioner och andra frågor som förts till kongressen av förbundsåret. Nedan uppräknade frågor ska behandlas och beslutas av förbundsåret.

Mom 2. Extra kongress

Förbundsstyrelsen kan besluta om extra kongress efter förbundsåretets hörande. Förbundsåretet kan också besluta om extra kongress. Extra kongress ska även inkallas då minst 25 procent av förbundets medlemmar, räknat efter medlemsantalet vid senaste årsskifte, skriftligen begär detta. Extra kongress får endast behandla den eller de frågor som föranlett dess inkallande.

Mom 3. Val av ombud

Ombudsfordelningen görs upp av förbundsstyrelsen med ledning av avdelningarnas medlemsantal vid senaste årsskiftet.

Varje avdelning erhåller ett ombud upp till 100 medlemmar.

Därutöver får varje avdelning ett ombud för varje påbörjat 150-tal medlemmar.

1–100	1	
101–250	2	
251–400	3	
401–550	4	
551–700	5	
701-850	6	osv.

Kongressombud väljs av avdelningsåretet. Ersättare väljs till samma antal som ombuden och inträder i den ordning som anges av vid valet erhållet röstetal eller i den turordning ersättarna föreslagits.

För ombud utfärdar vederbörande avdelning fullmakt.

Representationsrätt föreligger endast under förutsättning att fullmakten kommit förbundsåretet tillhanda senast den dag som förbundsstyrelsen fastställer.

Förbundsstyrelsens ledamöter och anställda funktionärer på förbundsåretet kan inte väljas till ombud men ska närvara på kongressen och har yttrande- och förslagsrätt.

Mom 1. Ordinarie kongress

Kongressen är förbundets högsta beslutande organ och sammanträder vart fjärde år i *samband* med *förbundsåretet* samt beslutar i följande frågor

- Val av förbundsstyrelse, revisorer, lönenämnd och valberedning
- Stadgefrågor
- Behandling av rapporter/utredningar angående övergripande strategiska frågor
- Behandling av motioner och andra frågor som förts till kongressen av förbundsåretet. ~~Nedan uppräknade frågor ska behandlas och beslutas av förbundsåretet.~~

Nominering av kongressombud och ersättare skall ske på mötet före det möte som väljer kongressombud. Nominering se § 20 mom 2.

Mom 4. Motioner

Motionsrätt i stadgefrågor samt i frågor som behandlas i kongressrapporter har enskilda medlemmar, avdelningar och förbundsstyrelse. Avstyrks motion av avdelningsmötet ska avdelningen sända in den som enskild motion.

De handlingar som skall behandlas på kongressen och som omfattas av motionsrätten skall vara avdelningarna tillhanda senast två månader före motions tidens utgång.

Motion ska vara förbundskontoret tillhanda senast fyra månader före kongressens öppnande. Motionerna och förbundsstyrelsens utlåtande ska sändas till ombuden senast två månader före kongressens öppnande.

Mom 5. Beslut på kongressen

Beslut fattas av kongressen genom öppen omröstning om inte minst 15 % av de röstberättigade skriftligen begär omröstning genom namnupprop. Vid lika röstetal avgörs frågan genom lottning.

Val av ledamöter till förbundsstyrelsen, revisorer och lönenämnd förbereds av en valberedning.

Valberedningen ska bestå av ordförande och en ledamot från varje distrikt som väljs av kongressen för en mandatperiod som motsvarar den kommande kongressperioden. En personlig ersättare för varje distriktsledamot väljs av kongressen enligt samma regler.

Valberedningens ordförande ska vara ledamot av och utses av förbundsstyrelsen.

Förbundets revisorer förbereder val av valberedning.

Val av förbundsstyrelse, revisorer, lönenämnd och valberedning sker genom slutna omröstning om inte kongressen enhälligt beslutar att omröstningen ska vara öppen.

För att vara vald krävs mer än hälften av avgivna och godkända röster. Vid lika röstetal avgörs valet genom lottning.

Röstning med namnupprop innebär att vars och ens ställningstagande i en öppen omröstning antecknas till protokollet.

Mom 6. Beslut i valberedningen

Valberedningen skall sträva efter att uppnå beslut i koncensus, men vid lika röstetal gäller den mening som ordförande företräder.

Mom 5. Beslut på kongressen

Beslut fattas av kongressen genom öppen omröstning om inte minst 15 % av de röstberättigade skriftligen begär omröstning genom namnupprop. Vid lika röstetal avgörs frågan genom lottning.

Val av ledamöter till förbundsstyrelsen *och* revisorer ~~och lönenämnd~~ förbereds av en valberedning.

Valberedningen ska bestå av ordförande och en ledamot från varje distrikt som väljs av kongressen för en mandatperiod som motsvarar den kommande kongressperioden. En personlig ersättare för varje distriktsledamot väljs av kongressen enligt samma regler.

Valberedningens ordförande ska vara ledamot av och utses av förbundsstyrelsen.

Förbundets revisorer förbereder val av valberedning.

Val av förbundsstyrelse, revisorer, ~~lönenämnd~~ och valberedning sker genom slutna omröstning om inte kongressen enhälligt beslutar att omröstningen ska vara öppen.

För att vara vald krävs mer än hälften av avgivna och godkända röster. Vid lika röstetal avgörs valet genom lottning.

§ 15 Förbundsmötet

- Mom 1. Uppgift
- Mom 2. Sammansättning
- Mom 3. Möten
- Mom 4. Motioner
- Mom 5. Beslutsordning
- Mom 6. Lönenämnd

Mom 1. Uppgift

Nedan uppräknade frågor ska behandlas och beslutas av förbundsmötet.

- Verksamhets- och ekonomisk berättelse samt frågan om ansvarsfrihet för förbundsstyrelsen
- Motioner från medlemmar, avdelningar och förbundsstyrelsen
- Medlemsavgiftens storlek
- Verksamhetsplan
- Avtalsfrågor enligt § 23
- Fyllnadsval till förbundsstyrelsen, revisorer, lönenämnd och valberedning
- Ekonomiska villkor för uppdragstagare, förbundsledning och förbundets ombudsmän
- Fastställande av placeringsreglemente
- Överklaganden

Dessutom ska budget för förbundet delges förbundsmötet.

Mom 2. Sammansättning

Förbundsmötet består av en ledamot från varje avdelning.

Förbundsstyrelsen, förbundets förtroendevalda revisorer och förbundets funktionärer ska närvara vid förbundsmötets sammanträden.

Förbundsstyrelsen, förbundets funktionärer och revisorerna har yttrande- och förslagsrätt.

Mom 3. Möten

Förbundsmötet ska hålla två ordinarie möten per år – under våren/försommaren förbundsårsmöte och under hösten planeringsmöte. Extra sammanträde sammankallas av förbundsstyrelsen eller då minst 25 procent av förbundsmötets ledamöter gör skriftlig framställan därom.

Mom 4. Motioner

Motionsrätt till ordinarie förbundsmöte har enskilda medlemmar, avdelningar och förbundsstyrelse. Avstyrks motion av avdelningsmötet ska avdelningen sända in den som enskild motion. Motionsrätten avser andra frågor än stadgefrågor.

Motion ska vara förbundskontoret tillhanda senast åtta veckor före ordinarie förbundsmöte.

§ 15 Förbundsmötet

- Mom 1. Uppgift
- Mom 2. Sammansättning
- Mom 3. Möten
- Mom 4. Motioner
- Mom 5. Beslutsordning
- Mom 6. Löner och ersättningar

- Fyllnadsval till förbundsstyrelsen, revisorer och lönenämnd och valberedning

Mom 3. Möten

Två ordinarie förbundsmöten ska hållas per år. Under våren/försommaren hålls ett förbundsårsmöte och under hösten ett planeringsmöte. Extra förbundsmöte sammankallas av förbundsstyrelsen eller då minst 25 procent av förbundsmötets ledamöter gör skriftlig framställan därom.

Handlingarna till ordinarie förbundsmöte ska sändas ut till ledamöterna senast två veckor före mötet.

Mom 5. Beslutsordning

Förbundsmötet fattar beslut med enkel majoritet. En tredjedel av närvarande ledamöter i förbundsmötet kan besluta

att viss fråga ska avgöras genom omröstning där varje ledamot erhåller det antal röster som avdelningen har ombud enligt § 14 mom. 3.

Vid lika röstetal avgörs frågan genom lottning.

Mom 6. Lönenämnd

Förbundsmötet beslutar om månadslön, arvoden, pensioner och uppdragsreglemente för förbundsstyrelsen, förbundets revisorer, förbundets ombudsmän samt för uppdragstagare.

För beredning av nämnda frågor väljer kongressen lönenämnd på tre ledamöter samt tre ersättare från förbundets avdelningar för en mandattid om en kongressperiod. Kongressen väljer en av lönenämndens ledamöter till ordförande i lönenämnden.

Lönenämnden sammanträder minst 2 gånger/år.

En representant från verkställande utskottet och en representant för funktionärerna adjungeras till lönenämnden.

§ 16 Förbundsstyrelsen

Mom 1. Leder förbundets verksamhet

Mom 2. Sammansättning

Mom 3 Verkställande utskottet

Mom 4. Sammanträden

Mom 5. Verksamhets- och revisionsberättelse

Mom 1. Leder förbundets verksamhet

Förbundsstyrelsen leder förbundets verksamhet i enlighet med dessa stadgar och av kongressen och förbundsmötet fattade beslut.

Mom 2. Sammansättning

Förbundsstyrelsen består av nio ledamöter, som väljs av ordinarie kongress. Ordförande och 1:e vice ordförande och 2:e vice ordförande väljs särskilt Övriga ledamöter, en från varje distrikt, väljs bland förbun-

Mom 6. Löner och ersättningar

Förbundsmötet beslutar om principer för arvoden, månadslön, pensioner och uppdragsreglemente för förbundsstyrelsen, förbundets revisorer, förbundets ombudsmän samt för uppdragstagare.

Beredning av nämnda frågor görs av förbundets förtroendevalda revisorer. En representant från verkställande utskottet och en representant för funktionärerna adjungeras till beredningsmötena.

~~Förbundsmötet beslutar om månadslön, arvoden, pensioner och uppdragsreglemente för förbundsstyrelsen, förbundets revisorer, förbundets ombudsmän samt för uppdragstagare.~~

~~För beredning av nämnda frågor väljer kongressen lönenämnd på tre ledamöter samt tre ersättare från förbundets avdelningar för en mandattid om en kongressperiod. Kongressen väljer en av lönenämndens ledamöter till ordförande i lönenämnden.~~

~~Lönenämnden sammanträder minst 2 gånger/år.~~

~~En representant från verkställande utskottet och en representant för funktionärerna adjungeras till lönenämnden.~~

dets medlemmar som inte är anställda av organisationen.

Kongressen väljer dessutom en ersättare för vardera av styrelsens distriktsanknutna ledamöter. Ersättarna väljs från samma distrikt som den ordinarie ledamoten.

Då hinder föreligger för ordförande, 1:e vice ordförande eller 2: vice ordförande att utföra sitt uppdrag, utser förbundsstyrelsen ersättare fram till nästa förbundsmöte.

Övergår ledamot eller ersättare till sysselsättning utanför förbundets verksamhetsområde, upphör ledamotskapet.

Ledamot som under en mandatperiod uteblivit, utan giltigt skäl, från mer än ett sammanträde utan godkännande har därmed frånträtt sitt ledamotskap. Om under kongressperioden ersättare inträtt i styrelsen eller avgått utses ny ersättare av förbundsmötet, sedan förslag lämnats från berört distriktsmöte.

Mom 3. Verkställande utskottet

Ordförande, 1:e vice ordförande och 2:e vice ordförande utgör verkställande utskottet (VU). Detta leder mellan förbundsstyrelsens sammanträden förbundets verksamhet och handlägger ärenden i enlighet med den arbetsordning som fastställs av förbundsstyrelsen.

Ordförande, 1:e vice ordförande och 2:e vice ordförande väljs för kongressperiod av ordinarie kongress. Arvode och övriga villkor för dessa fastställs av förbundsmötet.

Ordförande, 1:e vice ordförande och 2:e vice ordförande som missköter sitt uppdrag kan skiljas från detta av förbundsstyrelsen. Denne har rätt att överklaga beslutet till förbundsmötet.

Avlider eller avgår Ordförande, 1:e vice ordförande och 2:e vice ordförande under kongressperioden, utser förbundsmötet efterträdare för tiden till och med nästa kongress.

Valberedningen skall förbereda sådant val.

Förbundsordförande leder i samråd med styrelsen och verkställande utskottet förbundets löpande verksamhet.

Ordförande leder förhandlingarna vid förbundsstyrelsens sammanträden och ansvarar för att kongressens, förbundsmötets och förbundsstyrelsens beslut verkställs.

Arbetsuppgifterna för VU fördelas och avgörs av förbundsstyrelsen.

- Avtalsansvar.
- Ansvar för protokoll vid förbundsmöte och förbundsstyrelsens sammanträde.
- Ansvar för förbundets korrespondens.

Ordförande leder i samråd med styrelsen och verkställande utskottet förbundets löpande verksamhet.

- Ansvar för verksamhetsberättelse.
- Ordförandes ställföreträdare.
- Ansvar för försäkringarna.
- Handha och vårda förbundets penningmedel, värdehandlingar och dylikt.
- Uppbära och placera de till förbundet inflytande medlen
- Övervaka rapportering och redovisning från avdelningarna.
- Ansvara för att alla utbetalningar sker mot vederbörliga verifikationer och ansvara för varje betalnings behörighet.
- Ansvara för förbundets alla räkenskaper, medlemsregister samt den korrespondens som förans leds av ovan nämnda uppgifter.
- Ansvara för att protokoll, räkenskapsböcker, verksamhetsberättelser och övriga handlingar förvaras enligt reglerna för förbundets arkivplan och i enlighet med stadgar och gällande lagstiftning.

Mom 4. Sammanträden

Förbundsstyrelsen sammanträder som regel minst 10 gånger per år. Styrelsen är beslutsför om minst två tredjedelar av ledamöterna är närvarande. Vid lika röstetal gäller den mening ordföranden biträder.

Vid förbundsstyrelsens sammanträden ska förbundets funktionärer närvara och har därvid yttrande- och förslagsrätt.

Undantag från denna närvaroskyldighet beviljas av verkställande utskottet.

Mom 5. Verksamhets- och revisionsberättelse

Förbundsstyrelsen ska förelägga förbundsårsmötet verksamhets- och revisionsberättelser för föregående kalenderår.

§ 17 Den ekonomiska förvaltningen och räkenskaperna

Mom 1. Medelplacering

Mom 2. Firmateckning och attestordning

Mom 3. Redovisning

Mom 1. Medelplacering

Målet med förbundets kapital och kapitalförvaltning är att säkerställa en hög konfliktberedskap. Strävan ska vara att uppnå långsiktigt hög avkastning inom ramen för ett begränsat risktagande.

Utifrån ovanstående målsättning fastställer förbundsmötet placeringsreglemente för förbundet.

- Handha och vårda förbundets penningmedel, värdehandlingar och *dylikt*.

Mom 1. *Medelsplacering*

Mom 1. *Medelsplacering*

Mom 2. Firmateckning och attestordning

Förbundsstyrelsen utser inom sig de personer som har rätt att teckna Svenska Pappersindustriarbetareförbundets firma. Firman tecknas av två i förening.

Förbundsstyrelsen ska fastställa attestordning samt regler för utanordning och utbetalningar. Förbundsstyrelsen ansvarar för att dessa bestämmelser utan dröjsmål kommer till aktuella bank- och postkontors kännedom genom protokollsutdrag. Denna uppgift ska verkställas av ordförande.

Mom 3. Redovisning

Förbundets redovisning ska ske i överensstämmelse med bokföringslagen.

Förbundets räkenskaper avslutas per kalenderår. Bokslutet ska vara revisorerna tillhanda direkt efter förbundsstyrelsens sammanträde i mars.

Förbundsstyrelsen avger årligen verksamhetsberättelse till förbundsårsmötet. Berättelsen ska innehålla resultaträkning samt in- och utgående balansräkningar.

§ 18 Revision

Mom 1. Val av revisorer

Mom 2. Revisorernas uppgifter

Mom 3. Revisionsberättelse

Mom 4. Närvaroskyldighet vid kongress och förbundsmöte

Mom 5. Revisorernas ansvar

Mom 1. Val av revisorer

Förbundsstyrelsens verksamhet jämte förbundets räkenskaper ska granskas av tre förtroendevalda revisorer. Dessa väljs av ordinarie kongress för en kongressperiod.

Dessutom ska en auktoriserad yrkesrevisor delta i granskningen av den ekonomiska förvaltningen och räkenskaperna.

Den auktoriserade revisorn utses av förbundsårsmötet på förslag från de förtroendevalda revisorerna. Förbundsårsmötet utser dessutom en ersättare för den auktoriserade revisorn.

Kongressen väljer tre ersättare för revisorerna, vars ordningsföljd bestäms av deras erhållna röstetal vid valet eller i den ordning de föreslagits av valberedningen.

Mom 1. Val av revisorer

Förbundsstyrelsens verksamhet jämte förbundets räkenskaper ska granskas av tre förtroendevalda revisorer. Dessa väljs av ordinarie kongress för en kongressperiod.

Dessutom ska en auktoriserad yrkesrevisor delta i granskningen av den ekonomiska förvaltningen och räkenskaperna.

Auktoriserad revisor utses av förbundsårsmötet på förslag från de förtroendevalda revisorerna.

~~Den auktoriserade revisorn utses av förbundsårsmötet på förslag från de förtroendevalda revisorerna. Förbundsårsmötet utser dessutom en ersättare för den auktoriserade revisorn.~~

De förtroendevalda revisorerna ska årligen utvärdera den auktoriserade revisorns arbete.

Kongressen väljer tre ersättare för revisorerna, vars ordningsföljd bestäms av deras erhållna röstetal vid valet eller i den ordning de föreslagits av valberedningen.

Mom 2. Revisorernas uppgifter

Vid revision skall minst två av de förtroendevalda revisorerna delta.

Revisorerna ska årligen granska räkenskaperna och förbundsstyrelsens förvaltning samt avge berättelse till förbundsårsmötet med till- eller avstyrkande av ansvarsfrihet.

Revisorerna ska kontrollera

att fattade beslut följs och inte strider mot förbundets stadgar, kongressens eller förbundsmötets beslut,

att räkenskaperna är riktigt förda och verifierade,

att värdehandlingar är tillförlitliga och väl förvarade,

att förbundets egendom är försäkrad till betryggande belopp,

att bokförda banktillgodohavanden överensstämmer med vederbörande bankers saldobesked samt

att tillgångarna inte upptagits över sitt värde och skulderna inte under sitt värde

Revisorerna ska därutöver vidta ytterligare åtgärder som kan behövas för att revisionsuppdraget ska kunna fullgöras enligt god revisionssed.

Om revisor eller tillkallad ersättare uteblivit utan att meddela frånvaro vid mer än ett revisionstillfälle under mandatperioden eller övergår till sysselsättning utanför förbundets verksamhetsområde, ska denne anses vara skild från uppdraget.

Mom 3. Revisionsberättelse

Årsrevisionen ska vara verkställd och revisionsberättelse överlämnad till förbundsstyrelsen före dess ordinarie sammanträde i april.

Mom 4. Närvaroskyldighet vid kongress och förbundsmöte

De kongressvalda revisorerna ska närvara vid förbundsmötets sammanträden och vid förbundskongresser. Förbundets auktoriserade revisor har rätt att närvara vid förbundsmötets ordinarie sammanträden och förbundskongresser. Revisorerna har yttrande- och förslagsrätt.

Mom 5. Revisorernas ansvar

Revisorerna ansvarar för skada som uppkommer genom visad vårdslöshet vid fullgörande av revisionsuppdraget.

§ 19 Förbundskontoret

Funktionärer och tjänstemän anställs av förbundsstyrelsen som fastställer deras arbetsuppgifter.

§ 20 Avdelningarna

Mom 1. Avdelningarnas uppgifter

Mom 2. Avdelningsmöte

Mom 3. Styrelsen

Mom 4. Avdelningens ekonomi och ekonomiska förvaltning

Mom 5. Revision

Mom 6. Sektionsbildning

Mom 7. Frånträde och skiljande från förtroende uppdrag

Mom 8. Överklagande

Mom 9. Avdelnings upphörande

Mom 1. Avdelningarnas uppgifter

Avdelningen har till uppgift

att i enlighet med dessa stadgar tillvarata medlemmarnas intressen gentemot arbetsgivaren och i övrigt främja medlemmarnas fackliga, ekonomiska, sociala och kulturella intressen,

att verka för anslutning till förbundet och inbördes sammanhållning mellan medlemmarna,

att medverka till en god sysselsättning bland medlemmarna,

att genomföra förhandlingar rörande arbets- och lönevillkor samt teckna avtal,

att verka för förbättrad inre och yttre miljö,

att verka för jämställdhet,

att bedriva studie- och informationsverksamhet samt opinionsbildning,

att utföra uppdrag och följa anvisningar som beslutats av förbundsstyrelsen eller förbundsmötet

att ansvara för det lokala tvärfackliga samarbetet, vilket utövas genom LO-distrikten.

Mom 2. Avdelningsmöte

Avdelningsmötet är avdelningens högsta beslutande organ.

Avdelningen bestämmer själv antalet möten per år, dock minst tre möten – nomineringsmöte, årsmöte och ett möte där verksamhetsplan, budget och medlemsavgift för kommande år fastställs.

Mom 2. Avdelningsmöte

Avdelningsmötet är avdelningens högsta beslutande organ.

Avdelningen bestämmer själv antalet möten per år, dock minst två möten – ~~nomineringsmöte~~, årsmöte och ett möte där verksamhetsplan, budget och medlemsavgift för kommande år fastställs.

Inför avdelningens årsmöte ska nomineringar till de uppdrag som ska väljas ske. Nomineringarna ska vara avdelningens valberedning tillhanda senast två veckor före årsmötet. Samtliga nomineringar, till de uppdrag som ska väljas, ska tillkännages i samband med att nomineringstiden går ut. Avdelningsstyrelsen kan besluta om ett separat nomineringsmöte.

Extra möte hålls när styrelsen finner att det behövs eller när minst 25 procent av avdelningens medlemmar begär detta skriftligt. Vid extra möte får endast de ärenden behandlas som föranlett mötet.

Alla beslut ska fattas med enkel majoritet med undantag av sådana frågor där stadgarna anger annan form av majoritet.

Vid lika röstetal avgör ordföranden frågan. Detta gäller dock inte vid personval, då lottning ska företas.

Beslut fattas genom öppen omröstning med undantag av personval, vilka om så begärs förrättas genom sluten omröstning.

Annan fråga än personval kan också avgöras genom sluten omröstning om minst 25 procent av de på mötet röstberättigade kräver detta.

Vid behov anordnas flera möten så att så många medlemmar som möjligt ges tillfälle att delta. Röstning ska ske personligt och kan inte ske genom ombud. När flera kandidater nomineras för ett uppdrag sker valet genom sluten omröstning om så begärs. Vid val av flera personer tillämpas relativ majoritet innebärande att kandidaterna väljs i den ordning de erhållit röster.

Vid avdelningens årsmöte, som ska äga rum före april månads utgång, väljs styrelse, revisorer och valberedning.

Avdelningsmötet beslutar vilka övriga val till förtroendeuppdrag som ska förrättas på årsmötet eller på annat sätt.

Före dessa val ska arvode till styrelsens ledamöter samt övriga förtroendevalda fastställas.

Val av styrelse

Avdelningens årsmöte väljer styrelse som ska bestå av fem, sju eller nio ledamöter. Styrelsens ledamöter väljs för en tvåårsperiod.

Ena året väljs ordförande samt en del av styrelsen och andra året kassören och den återstående delen av styrelsen.

Ordförande, kassör, studieorganisatör och förbundsmötesledamot väljs särskilt och skall nomineras på samma sätt som styrelseledamöter.

Nominering av styrelseledamöter sker vid ordinarie möte närmast före årsmötet eller direkt till valberedningen, dock senast vid nomineringsmötet. Valberedningen ska delge årsmötet samtliga nominerade. Endast på så sätt nominerade styrelsekandidater kan föreslås och väljas på årsmötet. Aktuella val ska framgå av kallelse till nomineringsmöte och årsmöte/avdelningsmöte.

Vid val av styrelseledamöter kan årsmötet/avdelningsmötet med enkel majoritet besluta att valet ska

Vid nominering av styrelseledamöter ska samma nomineringsförfarande som beskrivs i § 20 mom. 2 tillämpas. Valberedningen ska delge årsmötet samtliga nominerade. Endast på så sätt nominerade styrelsekandidater kan föreslås och väljas på årsmötet. Aktuella val ska framgå av kallelse till nomineringsmöte och årsmöte/avdelningsmöte.

ske i särskild lokal och med sluten omröstning. Mötet ska i så fall bestämma tid och plats för valet samt utse minst tre valförrättare som ska upprätta protokoll över valresultatet. Vid detta valförfarande ska årsmötet också besluta om tidpunkt när mötet ska återuppta förhandlingarna för övriga val.

Kongressombud och ersättare skall väljas särskilt och nomineras senast på mötet före det möte som väljer kongressombud och ersättare för kongressombud.

Förbundsstyrelsen har möjlighet att medge undantag från vad som stadgas i detta stycke.

Val av ersättare i styrelsen

Efter valet av styrelseledamöter utses genom särskilt val minst tre ersättare i styrelsen, vilka inträder i den ordningsföljd som bestäms av deras erhållna röstetal vid valet eller i den turordning ersättarna föreslagits.

Val av revisorer

Vid årsmötet väljs minst två revisorer som nomineras och väljs efter samma grunder som gäller för styrelseval och minst två ersättare för revisorerna som väljs efter samma grunder som för val av ersättare i styrelsen.

Revisorer ska väljas på två år, en del väljs på årsmötet det ena året och övriga nästa år.

Val av samordnande huvudskyddsombud

Vid val av samordnande huvudskyddsombud ska samma nomineringsförfarande som vid val av styrelse tillämpas.

Val av kongressombud

Se § 14 mom 3.

Val av förbundsmötesledamot

Vid årsmötet väljs en ledamot till förbundsmötet, jämte tre ersättare för en mandatperiod om ett år. Förbundsmötesledamot och ersättare skall nomineras enligt samma ordning som styrelseledamot (se § 20 mom 2).

Val av valberedning

Valberedningen ska väljas på två år, en del väljs på årsmötet det ena året och övriga nästa år. Revisorer-na förbereder val av valberedning.

Val av ersättare i styrelsen

Efter valet av styrelseledamöter utses genom särskilt *val minst två ersättare* i styrelsen, vilka inträder i den ordningsföljd som bestäms av deras erhållna röstetal vid valet eller i den turordning ersättarna föreslagits.

Val av revisorer

Vid årsmötet väljs minst två revisorer som nomineras och väljs efter samma grunder som gäller för styrelseval ~~och minst två ersättare för revisorerna~~ *samt minst en ersättare* som väljs efter samma grunder som för val av ersättare i styrelsen.

Revisorer ska väljas på två år, en ~~del~~ väljs på årsmötet det ena året och övriga nästa år.

Val av förbundsmötesledamot

Vid årsmötet väljs en ledamot till förbundsmötet, jämte *minst två* ersättare för en mandatperiod om ett år. Förbundsmötesledamot och ersättare skall nomineras enligt samma ordning som styrelseledamot (se § 20 mom 2).

Fyllnadsval

Om ordförande, kassör, studieorganisatör eller samordnande huvudskyddsombud avgår under verksamhetsåret ska nominering ske vid ett avdelningsmöte och fyllnadsval ske vid nästkommande avdelningsmöte. Sådan nominering och sådant fyllnadsval ska upptas i kallelsen till respektive möte. Fyllnadsval ska göras snarast, dock senast inom 10 veckor efter avgång.

Styrelsens och revisorernas berättelser samt ansvarsfrihet

Vid avdelningens årsmöte ska förutom ovan nämnda val styrelsens och revisorernas berättelser för föregående år samt frågan om ansvarsfrihet för styrelsen behandlas.

Kallelse

Vissa frågor får endast avgöras på avdelningsmöte om frågan angivits i kallelsen. Det gäller fråga om styrelsens ansvarsfrihet, ärende som avser avtalsfrågor, medlemsavgift, medlems uteslutning, förtroendevalds skiljande från sitt uppdrag, inträttande eller avskaffande av sektioner, inträde eller utträde ur koncernorgan, val av kongressombud och motionsbehandling samt delegation av sakfrågor.

Dagordning – ny fråga

Vid mötets början ska styrelsen i dagordningen ange de ärenden som ska behandlas. Om medlem vill ta upp en fråga till behandling på avdelningsmöte ska frågan vara styrelsen tillhanda senast två veckor före mötet.

Fråga som inte tagits upp i kallelsen

Annan fråga kan dock tas upp på dagordningen om den anmäls vid dagordningens fastställande och mötet med minst två tredjedels majoritet beslutar om detta. Om sådan fråga innebär en betydande konsekvens för avdelningen, kan mötets ordförande utan särskilt beslut hänskjuta frågan till styrelsen för beredning.

Delegering av sakfrågor

Avdelningsmötet kan delegera beslut i sakfrågor till viss grupp av medlemmar.

Omröstning i annan lokal i annan fråga än personval

Avdelningsmöte eller avdelningsstyrelse kan besluta att slutna omröstning även i annan fråga än personval ska ske i särskild lokal. Mötet ska i så fall utse tre valförrättare, bestämma hur kallelse ska ske samt ange tid och plats för omröstningen. Om styrelsen

Fyllnadsval

Om ordförande, kassör, studieorganisatör eller samordnande huvudskyddsombud avgår under verksamhetsåret ska samma nomineringsförfarande som beskrivs i § 20 mom. 2 tillämpas och fyllnadsval ska göras på ett avdelningsmöte inom 16 veckor efter avgång.

beslutar om ovanstående ska revisorerna vara valförrättare.

Mom 3. Styrelsen

Styrelsen leder i enlighet med stadgarna avdelningens verksamhet och verkställer de beslut som fattas på avdelningsmötet samt utför uppdrag som beslutats av förbundsstyrelsen.

Styrelsen ska upprätta arbetsordning och sinsemellan fördela styrelsens uppgifter. När samordnande huvudskyddsombud inte ingår i styrelsen ska denne kallas till styrelsens sammanträden och ha yttrande- och förslagsrätt.

Styrelsen ska efter valet vid årsmötet inom sig välja sekreterare, vice ordförande, vice sekreterare och vice kassör.

Avdelningsstyrelsen är beslutsför om minst två tredjedelar av ledamöterna är närvarande vid sammanträde. Vid lika röstetal gäller den mening ordföranden biträder.

Ordföranden leder förhandlingarna på styrelsens och avdelningens möten, tillser att beslut inte fattas i strid med stadgarna och utövar den dagliga ledningen av verksamheten.

Sekreteraren för protokoll vid avdelningens och styrelsens sammanträden.

Kassören handhar den ekonomiska förvaltningen och räkenskaperna i enlighet med mom 4.

Styrelsen ska till årsmötet avlämna en av samtliga ledamöter underskriven berättelse över avdelningens verksamhet under föregående kalenderår. Denna ska uppta resultaträkning samt in- och utgående balansräkningar.

Denna verksamhetsberättelse skall skickas in till förbundskontoret omedelbart efter årsmötet.

Verksamhetsberättelsen skall skickas till den person på förbundskontoret som förbundsstyrelsen utser.

Mom 4. Avdelningens ekonomi och ekonomiska förvaltning

Lokala avgifter

Avdelningen beslutar om procentavgifter för yrkesverksamma och grundavgift för övriga medlemmar. Avdelningen kan också besluta om avgift för särskilda ändamål. Avdelningsavgiften är huvudsakligen avsedd för avdelningens verksamhet och administration. Avdelningen kan fatta beslut om befrielse från lokal avgift.

Med avgift för särskilda ändamål avses exempelvis tandvårdskassor och liknande

Styrelsen ska upprätta arbetsordning och sinsemellan fördela styrelsens uppgifter. När samordnande huvudskyddsombud inte ingår i styrelsen ska denne *adjungeras* till styrelsens sammanträden och ha yttrande- och förslagsrätt.

Verksamhetsberättelsen skall skickas till den person på förbundskontoret som förbundsstyrelsen utser.

Med avgift för särskilda ändamål avses exempelvis tandvårdskassor, *försäkringar* och liknande

Den ekonomiska förvaltningen och räkenskaperna

a) Medelplacering

Till stöd för avdelningens medelplaceringar ska förbundsstyrelsen utfärda placeringsrekommendationer.

b) Firmateckning och attestordning

Enligt förbundsstyrelsens anvisningar upprättar avdelningsstyrelsen tydliga bestämmelser rörande firmateckning, attesträtt samt regler för utanordning och utbetalningar.

c) Kassörens uppgifter och ansvar

Det åligger kassören

att i enlighet med stadgarna och de särskilda föreskrifter som kan utfärdas förvalta avdelningens penningmedel, värdehandlingar och dylikt,

att uppbära och placera de inflytande medlen,

att verkställa, rapportera och redovisa i enlighet med stadgar och gällande lagstiftning,

att verkställa alla utbetalningar mot vederbörliga verifikationer och ansvara för varje utbetalningsbehörighet,

att ansvara för avdelningens bokföring och medlemsregister,

att ansvara för arkivering.

Förbundsstyrelsen utfärdar särskilda arkiveringsinstruktioner.

Avdelningens protokoll och verksamhetsberättelser ska förvaras i enlighet med Förbundsstyrelsens instruktioner. Övriga handlingar enligt gällande lagstiftning.

Räkenskaperna ska avslutas per kalenderår.

d) Redovisning

Avdelningens redovisning ska ske i överensstämmelse med bokföringslagen. Förbundsstyrelsen fastställer riktlinjer för redovisningen.

Årsbokslut

Avdelningens räkenskaper avslutas per kalenderår. Årsbokslutet, innehållande resultaträkning och in- och utgående balansräkningar, ska vara färdigt för revision före den 1 mars.

Halvårsrapport

Senast den 1 september ska kassören förelägga revisorerna en sammanställning över avdelningens inkomster och utgifter (resultatrapport) för halvåret samt en sammanställning över den ekonomiska ställningen i avdelningen (balansrapport).

a) *Medelsplacering*

Till stöd för avdelningens *medelsplaceringar* ska förbundsstyrelsen utfärda placeringsrekommendationer.

Förbundsstyrelsen utfärdar särskilda arkiveringsinstruktioner.

Mom 5. Revision

Revisorernas uppgift

Styrelsens verksamhet och avdelningens räkenskaper ska granskas av minst två revisorer.

Årsrevisionen ska vara verkställd och revisionsberättelse överlämnad till avdelningsstyrelsen före den 15 mars.

Revisorerna ska uttala sig om årsbokslutets resultaträkning och balansräkning. Därtill ska revisorerna uttryckligen till- eller avstyrka ansvarsfrihet för styrelsen.

Utöver årsrevisionen, ska revisorerna löpande företa granskning av verksamheten, räkenskaperna och förvaltningen.

Revisionens omfattning

Revisorerna ska kontrollera

att fattade beslut inte strider mot stadgarna eller mot kongressens, förbundsmötets, förbundsstyrelsens eller avdelningsmötets beslut, firmateckning och attestordning

att räkenskaperna är riktigt förda och verifierade,

att värdehandlingar är tillförlitligt och väl förvarade,

att avdelningens egendom är försäkrad på ett betryggande sätt,

att bokförda banktillgodohavanden och andra likvida medel överensstämmer med saldobesked och

att tillgångarna inte upptagits över sitt värde och skulderna under sitt värde.

Revisorerna ska därutöver vidta ytterligare åtgärder som kan vara erforderliga för att revisionsuppdraget ska kunna fullgöras enligt god revisionsssed.

Revisorernas ansvar

Revisorerna ansvarar för skada som uppkommer genom visad vårdslöshet vid fullgörande av revisionsuppdraget.

Förbundsrevision

Förbundsstyrelsen har rätt att företa revision hos avdelning.

Mom 6. Sektionsbildning

Sektionsbildning

Om avdelningens verksamhetsområde omfattar flera arbetsställen bör sektioner bildas.

Avdelningsstyrelsen kan till sektion delegera verksamhet och val knutna till dess verksamhetsområde. Avdelningsstyrelsen är dock ansvarig för den verk-

Förbundsrevision

Förbundsstyrelsen har rätt att företa revision hos avdelning. *Skulle sådan revision finna uppenbara oegentligheter kan förbundsstyrelsen tillfälligt överta förvaltningen av avdelningens samlade tillgångar.*

samhet som bedrivs i sektioner. För sektionmöten och sektionsstyrelse gäller i tillämpliga delar reglerna för avdelningsmöten och avdelningsstyrelse.

Sektions årsmöte väljer styrelse med minst tre ledamöter, varav ordförande väljs särskilt. Dessutom väljs ersättare och övriga befattningshavare. Sektions årsmöte ska hållas före avdelningens nomineringsmöte. Sektion utan representant i avdelningsstyrelsen har närvarorätt vid avdelningsstyrelsens möten och representanten har yttrande- och förslagsrätt. Kostnader för verksamhet i sektioner finansieras av avdelningen efter beslut av dess styrelse.

Frivillig sektions-/klubbildning

Avdelning, som i eget intresse önskar delegera uppgifter till sektioner-/klubbar, kan göra detta efter beslut av avdelningsmöte.

Avdelningsstyrelsen är dock ansvarig för den verksamhet som bedrivs i sektioner/klubbar.

Kostnader för administrativ verksamhet i sektioner och klubbar finansieras av avdelningen efter beslut av dess styrelse.

Mom 7. Frånträde och skiljande från förtroendeuppdrag

Förtroendevald, som under en mandatperiod uteblivit från mer än ett sammanträde utan att meddela frånvaro eller övergått till annat verksamhetsområde, har därmed frånträtt sitt uppdrag.

Förtroendevald kan också skiljas från sitt uppdrag, om denne uppenbarligen åsidosatt sina åligganden eller på annat sätt förverkat det förtroende som uppdraget förutsätter.

För att någon på denna grund ska kunna skiljas från sitt uppdrag, fordras beslut av styrelsen eller att minst 25 procent av medlemmarna begär detta skriftligt.

Frågan tas upp vid två på varandra följande avdelningsmöten.

Vid det första mötet ska frågan bordläggas för att slutligen avgöras vid det andra mötet, som sker tidigast 14 dagar senare.

Mom 8. Överklagande

Medlem som anser sig ha lidit orätt genom beslut av avdelning eller dess styrelse kan överklaga beslutet hos förbundsstyrelsen.

Förbundsstyrelsens beslut kan överklagas i den ordning som stadgas i § 10 mom 5.

I personvalsfrågor måste överklagande vara förbundsstyrelsen tillhanda senast 10 dagar efter valet.

Mom 9. Avdelnings upphörande

Avdelning kan inte utan förbundsstyrelsens medgivande besluta om upplösning eller upphöra med sin verksamhet såsom förbundsavdelning. Hur en sådan nedläggning bör hanteras framgår av förbundets checklista.

Avdelning vid arbetsställe där produktionen helt upphört ska upphöra med sin verksamhet senast två år efter det produktionen lagts ner. Kvarvarande medlemmar ska då överföras till närliggande avdelning. Beslut om detta fattar förbundsstyrelsen efter samråd med upphörande avdelning och mottagande avdelning. Undantag från att upphöra med verksamheten kan beviljas av förbundsstyrelsen.

Om avdelning upphör med sin verksamhet eller utesluts ska medel reserveras till framtida skatter och avgifter, samt kostnader för överföring av kvarvarande medlemmar till annan avdelning. Övrig egendom ska tillfalla förbundet och överlämnas till förbunds-kontoret.

§ 21 Koncernfrågor

Förbundets avdelningar har rätt att ingå i gemensamt organ inom samma koncern.

Avdelningsmöte beslutar om inträde i och utträde ur koncernorgan.

§ 22 Distrikten

Mom 1. Distriktsindelning

Mom 2. Distriktens uppgifter

Mom 3. Distriktsmöte

Mom 4. Distriktens finansiering

Mom 1. Distriktsindelning

Förbundet indelas i följande distrikt: Norra Norrland, Södra Norrland, Gävle Dala, Östra, Västra och Södra.

Om skäl uppkommer för avdelning att övergå till annat distrikt, avgörs denna fråga av förbundsstyrelsen.

Mom 2. Distriktens uppgifter

1. Erfarenhetsutbyte mellan avdelningar inom distrikten
2. Kontaktorgan mellan förbundsstyrelse och avdelningar
3. Val/förbereda val
4. Delta i förbundets studieplanering

Avdelning vid arbetsställe där produktionen helt upphört ska upphöra med sin verksamhet senast två år efter det produktionen lagts ner. Kvarvarande medlemmar ska då överföras till närliggande avdelning. Beslut om detta fattas av förbundsstyrelsen efter samråd med upphörande avdelning och mottagande avdelning. Undantag från att upphöra med verksamheten kan beviljas av förbundsstyrelsen.

Mom 3. Distriktsmöte

Distriktsmötet utgör kontaktorgan mellan förbundsstyrelsen och distriktets avdelningar. Varje avdelning ska vara representerad vid dessa möten. Distriktsmötet ska vara framtids- och policyinriktat och utgöra basen i arbetet med att ta fram årliga verksamhetsplaner för förbundet.

Förbundsstyrelsen kallar till distriktsmöte minst tre gånger per år i samråd med distriktets förbundsstyrelseledamot som är ordförande vid dessa möten.

Distriktsmötet nominerar inför fyllnadsval under kongressperioden, samt nominerar distriktets ledamot i valberedningen till kommande kongress.

Distriktsmötet väljer ledamöter till förbundets arbetsmiljökommitté samt organisations- och studie-kommitté.

Distriktsmötet väljer ledamöter till förbundets arbetsmiljökommitté samt organisations- och studie-kommitté *kommittéer och arbetsgrupper.*

Mom. 4. Distriktens finansiering

Distriktets verksamhet finansieras av förbundet.

§ 23 Avtalsrörelse och förhandlingar

Mom 1. Riksavtal

Mom 2. Hängavtal

Mom 3. Annan strejk, blockad eller bojkott

Mom 4. Blockadbrytare

Mom 5. Lokala förhandlingar

Mom 1. Riksavtal

I god tid före avtalens utlöpnings- och/eller uppsägningstid kallar förbundsstyrelsen till förbundsmöte.

Förbundsmötet beslutar om avtalsrörelse ska inledas. Beslutar förbundsmötet att avtalsrörelse ska inledas fastställer förbundsmötet förslag till nya eller ändrade avtal.

Förbundsstyrelsen och de funktionärer förbundsstyrelsen utser utgör förhandlingsdelegation.

Förslag till avtalsöverenskommelse ska underställas förbundsmötet.

Om förbundsmötet godkänner förslaget, fattar förbundsstyrelsen definitivt beslut.

Om majoritet inte uppnås för godkännande ska förslaget föreläggas förbundets medlemmar och allmän omröstning företas. Därefter fattar förbundsstyrelsen definitivt beslut.

Förbundsstyrelsen beslutar om stridsåtgärder.

Förslag om stridsåtgärder kan föreläggas förbundets medlemmar och allmän omröstning företas. Därefter fattar förbundsstyrelsen definitivt beslut.

Mom 2. Hängavtal

Uppsägning av avtal beslutas av berörd avdelning efter rekommendation av förbundsstyrelsen.

Om så sker ska beslutet delges arbetsgivaren. I samband därmed ska förslag till nytt eller ändrat avtal överlämnas.

Kan överenskommelse om nytt eller ändrat avtal inte träffas meddelas förbundsstyrelsen, som beslutar vilken åtgärd som ska vidtagas.

Förslag från förbundsstyrelsen om stridsåtgärder kan föreläggas berörda medlemmar och allmän omröstning företas. Om omröstningen avser flera avdelningar sammanräknas rösterna. Därefter fattar förbundsstyrelsen definitivt beslut.

Mom 3. Annan strejk, blockad eller bojkott

Annan strejk, blockad eller bojkott än vad som nämns i mom 1 och 2 beslutas av förbundsstyrelsen. Förbundets medlemmar har varken skyldighet eller rättighet att rätta sig efter blockad- eller bojkottmeddelande som inte utfärdats av förbundsstyrelsen.

Mom 4. Blockadbrytare

Sedan arbetet nedlagts eller arbetsplats förklarats i blockad ska avdelning tillse att ingen upptar arbetet där förrän uppgörelse träffats eller förbundsstyrelsen förklarat konflikten avslutad. Den som dessförinnan tar arbete på sådan plats betraktas som blockadbrytare. Till förbundet ska lämnas meddelande om dennes namn och personnummer.

Mom 5. Lokala förhandlingar

Efter att central uppgörelse blivit definitiv ska förbundets avdelningar upprätta lokalavtal. Lokala överenskommelser sammanförs i ett dokument enligt den mall för lokalavtal som finns i riksavtalet. Dokumentet ska insändas till förbundskontoret snarast möjligt för granskning och underskrift.

§ 24 Hederstecken

Medlem som aktivt fullgjort uppdrag inom förbundets eller annat LO-förbunds verksamhetsområde i minst 25 år kan efter beslut av förbundsstyrelsen erhålla förbundets hederstecken.

§ 25 Överklagande och skiljeförfarande

Mom 1. Överklagande

Mom 2. Regler om överklagande

Mom 3. Delgivning av beslut

Mom 4. Skiljeförfarande

Kan överenskommelse om nytt eller ändrat avtal inte träffas meddelas förbundsstyrelsen, som beslutar vilken åtgärd som ska *vidtas*.

Mom 1. Överklagande

Beslut fattade av sektion, avdelning eller förbund kan överklagas om de inte anses fattade i stadgeenlig ordning eller i övrigt strider mot gällande stadgar.

Beslut kan överklagas av medlem, sektion eller avdelning hos närmast överordnade organisationsled upp till förbundsmötet. Därefter kan skiljeförfarande påkallas enligt mom 4.

Den som vägrats inträde i förbundet kan överklaga till förbundsstyrelsen. § 10 mom 5.

Mom 2. Regler för överklagande

Den som vill överklaga ett beslut ska göra detta skriftligen inom 30 dagar från det beslutet delgavs. Undantag gäller vid utslutning vid bristande betalning, enligt § 8, mom 1.

Mom 3. Delgivning av beslut

Beslut ska genom protokollsutdrag, tillsammans med information om möjligheter att överklaga vidare, delges den som klagat.

Mom 4. Skiljeförfarande

Inbördes tvister mellan förbundet, avdelning, förtroendevald eller enskild medlem ska hänskjutas till avgörande genom skiljeförfarande i den ordning lagen om skiljeförfarande stadgar.

Skiljemännens antal ska vara tre, av vilka parterna utser en vardera. Dessa tillsammans utser den tredje, som ska vara skiljenämndens ordförande.

Kan enighet inte nås om valet av tredje ledamot utses denna av kansliansvarig ordförande i Arbetsdomstolen.

Vid tvist där förbundet och en enskild medlem är parter svarar förbundet, oavsett utgången av tvisten, för ersättning till skiljemännen.

Vad som nu sagts gäller även beträffande tvist om inträdesvägran eller utslutning med iakttagande av bestämmelserna i § 3 mom 6, § 10 mom 5 och § 20 mom 8.

§ 26 Bildande av ny avdelning

Förbundsstyrelsen beslutar om bildande av ny avdelning.

§ 27 Beslut om förbundets upplösning

Beslut om upplösning eller sammanslagning med annat förbund eller del av annat förbund fattas av ordinarie kongress.

Föreligger särskilda skäl kan även extra kongress besluta om sammanslagning med annat förbund eller del av annat förbund.

Förslag om upplösning eller sammanslagning kan

Beslut kan överklagas av medlem, sektion eller avdelning hos närmast överordnade organisationsled upp till förbundsmötet. Därefter kan skiljeförfarande påkallas enligt § 25 mom 4.

Undantag gäller vid utslutning vid bristande betalning, enligt § 10, mom 1.

Mom 4. Skiljeförfarande

Inbördes tvister mellan förbundet, avdelning, förtroendevald eller enskild medlem ska hänskjutas till avgörande genom skiljeförfarande i den ordning lagen om skiljeförfarande stadgar.

Skiljemännens antal ska vara tre, av vilka parterna utser en vardera. Dessa tillsammans utser den tredje, som ska vara skiljenämndens ordförande.

Kan enighet inte nås om valet av tredje ledamot utses denna av kansliansvarig ordförande i Arbetsdomstolen.

~~Vid tvist där förbundet och en enskild medlem är parter svarar förbundet, oavsett utgången av tvisten, för ersättning till skiljemännen.~~

~~Vad som nu sagts gäller även beträffande tvist om inträdesvägran eller utslutning med iakttagande av bestämmelserna i § 3 mom 6, § 10 mom 5 och § 20 mom 8.~~

väckas av förbundsstyrelsen, förbundsmötet eller genom motion.

För beslut om upplösning eller sammanslagning fordras två tredjedels majoritet.

§ 28 Ändring av stadgarna

Ändring av eller tillägg i dessa stadgar ska ske genom beslut av kongress. Under vissa speciella omständigheter kan stadgarna dock ändras av förbundsmöte om nya förhållanden uppstår under kongressperioden, som fordrar stadgeändring och som inte kunnat förutses vid föregående kongress. För att förbundsmöte i sådant fall ska kunna ändra stadgarna fordras att förslaget får minst tre fjärdedelar av avgivna godkända röster vid vart och ett av två på varandra följande förbundsmöten.

Möteteknisk ordlista

Acklamation

Röstning med ja- och nej-rop.

Ajournera

Uppskjuta ett möte till senare tidpunkt. Ajourneringen kan bestämmas till tio minuter, en timme, en dag, en vecka etc. När det återupptas är det formellt samma möte som fortsätter, även om det inte genomgående är samma personer som är närvarande vid bägge tillfällena.

Bordläggning

Frågans behandling uppskjuts till senare tillfälle – i regel nästa möte.

Dagordning

Detaljerad förteckning över ärenden som föreligger till behandling vid sammankomst. Dagordning föreslås av styrelse och fastslås av mötet.

Försöksvotering

Brukar företas sedan votering begärts för att man ska slippa räkning av rösterna. Sker i regel med handuppräkning.

Huvudförslag

Se kontrapositionsvotering.

Justering

- 1) Granskning och underskrift av protokoll. Justering sker genom ordföranden och av mötet utsedda justeringsmän, som på mötets vägnar intygar att protokollet är riktigt. Justeringsmän ersätter protokollsuppläsning. Protokoll är inte giltigt förrän efter justering.
- 2) Kontroll av att innebörden i framlagda yrkanden rätt uppfattats av ordföranden och mötets deltagare.

Jämkning

Sammanförande av två likartade yrkanden till ett. Kan föreslås av ordföranden men måste godkännas av dem som gjort yrkandena.

Kallelse

Meddelande till medlemmarna om tid och plats för möte samt i varje fall de viktigare punkterna på dagordningen.

Konstituering

Fördelning av olika uppdrag inom en styrelse. Ordförande, kassör och studieorganisatör väljs särskilt på årsmötet medan övriga poster fördelas inom styrelsen.

Kontrapositionsvotering

Voteringar som görs för att få fram ett motförslag till huvudvoteringen. Två av förslagen sätts mot varandra åt gången tills ett enda förslag föreligger, som ställs mot huvudförslaget.

Majoritet

Flertal vid t ex omröstning. Majoritet kan vara enkel, dvs omfatta förslag som har fått minst hälften av avgivna, godkända röster varvid ordföranden har utslagsröst vid lika röstetal i sakfrågor medan lotten avgör vid personval, kvalificerad, då det krävs flertalet av sammanlagda antalet avgivna röster, som exempel mer än hälften av godkända röster eller 2/3 av de avgivna rösterna, eller relativ, dvs högsta röstetalet vid personval. Om intet särskilt anges i stadgarna, fattas beslut med enkel majoritet.

Nominera

Att föreslå kandidater i förväg (senast vid angiven tidpunkt) för att skapa demokratiskt rådrum och ge mötet vetskap om vilka som är valbara.

Omröstning

Se acklamation och votering.

Ordningsfråga

Fråga som kan tas upp med brytande av talarlistans ordningsföljd vid diskussion av annat spørsmål. Frågor som t ex fastställande av måltidspaus, vädring av lokalen, är ordningsfrågor.

Proposition (streck)

Begärs då man önskar få en pågående debatt avslutad. Mötet avgör om proposition ska fastställas. Förslag som framställs sedan propositionen fastställts kan ej upptas till behandling, men talarlistan ska genomgå. Jämför streck.

Propositionsordning

Den ordning i vilken framförda förslag ställs under beslut. Ordningen föreslås av ordföranden och fastställs av mötet.

Remiss

Överlämna ärendet till någon instans, t ex styrelse, för utredning. Beslut i fråga bör aldrig fattas utan att styrelsen på något sätt yttrat sig över den. Jämför återremiss.

Replik

Kort inlägg i debatt i anslutning till tidigare eget och annans inlägg. Kallas även genmäle. Replik bryter talarlistan.

Reservation

Kan anmälas i samband med beslut och innebär att man ej är medansvarig i beslutet. Reservation kan vara blank (endast ett konstaterande) eller motiverad. Reservation ska tas till protokollet. En annan form är att anmäla och få antecknat att man ej deltagit i beslutet.

Revision

Granskning av styrelsens förvaltning. Granskningen omfattar främst de ekonomiska betingelserna men även förvaltningen i övrigt, t ex via genomgång av protokoll.

Revisionsberättelse

Redogörelse över granskning som revisorer gjort. Berättelsen lämnas till årsmöte med bl. a. förslag om ansvarsfrihet för styrelsen.

Skiljemän

Parter utsedda i ett skiljeförfarande, en form av rättskipning som är privat och inte avgörs i domstol. Vardera avtalsparten utser en skiljeman, varefter dessa utser en tredje som vanligen fungerar som ordförande. Dessa tre personer kallas skiljenämnd.

Stadgar

Handling som fastställer under vilka former en förening ska arbeta. Ska finnas tillgängliga för varje medlem. Stadgeändring sker endast genom beslut på kongressen.

Streck

Efter beslut om proposition sätts streck efter talarlistan, varefter inga ytterligare talare får ordet. Innan streck sätts ska möjlighet ges för dem som så önskar att begära ordet.

Talarlista

Lista över personer som begärt ordet. Förs av ordföranden. Talarlista får ej brytas av andra inlägg än korta repliker eller diskussion i ordningsfråga.

Tidsbegränsning

Maximitid för anförandenas längd. Kan beslutas av mötet vid längre debatter.

Tilläggsyrkande

Kompletterande yrkande till annat yrkande i debatt.

Utslagsröst

Tillkommer ordföranden vid lika röstetal varigenom det förslag ordförande biträtt vinner.

Valberedning

Kommitté, i regel utsedd av årsmötet för det kommande året, för utarbetande av förslag till val av funktionärer vid kommande årsmöte eller andra val under verksamhetsåret.

Votering

Räkning av rösterna, ska alltid göras då någon begär det. Då votering begärs görs först en s.k. försöksvotering med hjälp av rösträknare eller voteringsanläggning. Vid personval sker en sluten omröstning.

A series of horizontal dotted lines spanning the width of the page, providing a guide for handwriting practice.

Blank page with horizontal dotted lines for writing.

Svenska Pappersindustriarbetareförbundet
Olof Palmes gata 11, Box 1127, S-111 81 Stockholm
Telefon +46(0)8-796 61 00
www.pappers.se